

Naziv predmeta Metodologija i principi dentalne medicine utemeljene na dokazima

Zavod/katedra na kojoj se predmet izvodi Katedra za farmakologiju

Adresa sjedišta zavoda/katedre Šalata 11, Zagreb

Broj ECTS-a

Nositelj predmeta izv.prof.dr.sc.Kristina Peroš

Suradnici na predmetu koji sudjeluju u izvođenju nastave izv.prof.dr.sc.Ivana Šutej, doc.dr.sc. Tina Poklepović Perić

Broj sati nastave 20

	Br. sati
Predavanja	6
Seminari	10
Vježbe	4
Ukupno	20

1 sat = 45 minuta

Opis predmeta

Koncept medicine utemeljene na dokazima odnosi se na savjesnu, eksplicitnu i razumnu uporabu trenutno najboljih postojećih dokaza u donošenju najbolje odluke o skrbi o pojedinim pacijentima. Dentalna medicina utemeljena na dokazima (Evidence based dentistry, EBD) je pristup oralnoj zdravstvenoj skrbi koji zahtijeva razumnu integraciju sustavnih procjena klinički relevantnih znanstvenih dokaza (koji se odnose na oralno i medicinsko stanje pacijenta) u postojeću kliničku stručnost doktora dentalne medicine usklađenu s potrebama pacijenta. Budući da su potrebe pacijenta različite i subjektivne, a i klinička stručnost se može razlikovati između različitih pružatelja usluga, relevantni znanstveni dokazi su od presudne važnosti. Unatoč mnoštvu znanstvenih publikacija, postoji jaz u znanju temeljenom na dokazima iz pojedinih područja kliničke dentalne medicine. Iako možemo imati najbolje dokaze dobivene iz dobro napravljenih sustavnih pregleda i meta-analiza u određenim područjima dentalne medicine, praktičarima je često zamorno čitati detaljne recenzije i iz njih izvlačiti relevantne podatke. U tu je svrhu najvažnije stvoriti kliničke preporuke / smjernice i kritičke sažetke koji mogu biti korisni svima. Važnost pružanja uravnotežene kombinacije znanosti i kliničke stručnosti za optimizacijom njege pacijenata, u praksi je neprocjenjiva te je u najboljem interesu stručnjaka da trajno usvoji principe Dentalne medicine utemeljene na dokazima. Svrha predmeta je upoznati proces nastanka preporuka i kliničkih smjernica, savladati vještinu traženja, odabiranja i korištenja postojećih smjernica EBD-a, a za zainteresirane i kako doprinijeti stvaranju novih smjernica.

Ishodi učenja

1. Definirati EBD, prepoznati mogućnosti i ograničenja EBD, vrednovati izvore informacija i kritički sagledati njihov sadržaj
2. Oblikovati kliničko pitanje iz prakse
3. Kritički procijeniti rezultate postojećih istraživanja
4. Ispplanirati primjenu pronađenih dokaza u kliničkoj praksi

5. Procijeniti značenje pronađenih dokaza u planiranju novog istraživanja

Sadržaj predmeta

Predavanja

	Teme predavanja	Broj sati nastave
1.	- Značenje Dentalne medicine utemeljene na dokazima (EBD)	1
2.	- Ciljevi i svrha Dentalne medicine utemeljene na dokazima (EBD)	1
3.	- Dosezi EBD	1
4.	- Ograničenja EBD	1
5.	- Cochrane kolaboracija (organizacija kolaboracije, Cochraneova knjižnica, početak i održavanje suradnje, Cochrane u Hrvatskoj)	1
6.	- Cochrane kolaboracija II (razvoj sustavnog preglednog rada; dijelovi sustavnoga pregleda; formulacija kliničkoga pitanja, odabir radne skupine istraživača, registracija naslova, izrada i objava protokola, izrada, objava i održavanje preglednog rada)	1

1 sat = 45 minuta

Seminari

	Teme seminara	Broj sati nastave
1.	- Definicija kliničkog pitanja (izrada pitanja po PICOS sustavu: odabir ispitanika, odabir intervencije, određivanje standarda za usporedbu, odabir ishoda, određivanje vrsta studija za analizu)	1
2.	- Oblikovanje svrshodnog kliničkog pitanja iz svakodnevene prakse (prema sadržaju seminara 1: primjer izrade kliničkog/znanstvenog pitanja)	1
3.	- Principi pretrage izvora za stručnjake i ne-stručnjake radi pronalaženja dokaza (pretraživanje baza podataka CENTRAL, EMBASE i MEDLINE temeljeno na ključnim riječima i elementima kliničkoga pitanja te uključenih kriterija)	1
4.	- Kritička procjena postojećih dokaza za dijagnostičke postupke (procjena smjernica korištenjem AGREE alata; studije reproducibilnosti, točnosti, izvedivosti, troškova i rizika dijagnostičkog testa; učinci testiranja na ishode; nedostatci dizajna studija za dijagnostičke testove)	1
5.	- Procjena novih/planiranih istraživanja dijagnostičkih postupaka u odnosu na postojeće dokaze (prema sadržaju seminara 4: primjeri za sustavnu pogrešku - bias)	1
6.	- Kritička procjena dokaza u istraživanju etiologije i prognoze bolesti (procjena smjernica prema AGREE-suradnji; povezanost, uzročnost i confounding; prednosti i nedostatci kohortnih studija i studija slučaja)	1
7.	- Procjena novih/planiranih istraživanja prognostičkih postupaka u odnosu na postojeće dokaze (prema sadržaju seminara 6: primjeri dizajna studije - prospektivna/retrospektivna kohortna studija,	1

	presječne studije, studije slučaja, izbor među opservacijskim dizajnima)	
8.	- Kritička procjena dokaza terapijskih postupaka. (procjena smjernica prema AGREE alatu; odabir ispitanika, tehnike određivanja veličine uzorka, određivanje početnih varijabli, izbor mjera ishoda, randomizacija i „zasljepljivanje“)	1
9.	- Procjena novih/planiranih istraživanja terapijskih postupaka u odnosu na postojeće dokaze (prema sadržaju seminara 8: primjeri određivanja veličine uzorka za različite studije; pravilna i nepravilna uporaba t-testa)	1
10.	- Primjena pronađenih dokaza u svakodnevnu kliničku praksu i u oblikovanje novog istraživanja (primjena međunarodnih istraživanja prilagođena lokalnoj sredini; dizajn novog ili prijevod postojećeg upitnika; unos, obrada, analiza podatakapronalazak i ispravak pogreški; finaliziranje protokola istraživanja; financiranje istraživanja)	1

1 sat = 45 minuta

Vježbe

	Teme vježbi	Broj sati nastave
1.	- Cochrane kolaboracija III (meta-analiza i forest-graf)	1
2.	- Cochrane kolaboracija IV (objava sustavnog preglednog rada; ažuriranje sustavnog preglednog rada)	1
3.	- Usmene prezentacije polaznika i pitanja	1
4.	- Zaključna rasprava , priprema za ispit	1

1 sat = 45 minuta

Literatura

1. Hackshaw A, Paul E, Davenport E. Evidence-Based Dentistry An Introduction. 2nd edition. Oxford: Blackwell Munksgaard; 2007.
2. Glasziou P, Del Mar C, Salisbury J. Evidence-based Medicine Workbook. 1st edition. BMJ Books, London/Canberra:BMJ Publishing Group; 2003.
3. Marušić M i sur. Uvod u znanstveni rad u medicini. 6. izd. Zagreb, Medicinska naklada; 2019.
4. Medicina temeljena na dokazima. Medicina Fluminensis, 2017;53(4):400-501
5. Ferenczi E, Muirhead N. Statistika i epidemiologija u jednom potezu. Zagreb: Medicinska naklada; 2011.
6. Hulley SB et al. Designing clinical research. 3rd ed. Philadelphia USA, Lippincott Williams & Wilkins; 2007.
7. Day RA, Gastel N. How to write and publish a scientific paper, 6th edition. Westport (CT): Greenwood Press; 2006.
8. Higgins JPT, Thomas J, Chandler J, Cumpston M, Li T, Page MJ, Welch VA (editors). Cochrane Handbook for Systematic Reviews of Interventions version 6.2 (updated February 2021). Cochrane, 2021. Available from www.training.cochrane.org/handbook.

Životopis voditelja kolegija i bibliografija

Izvanredni profesor na Katedri za farmakologiju Stomatološkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, predstojnica Katedre. Aktivno sudjeluje u pripremanju i održavanju nastave za studente iz kolegija Farmakologija, Klinička farmakologija i Izrada zubne paste. Voditeljica je predmeta i na poslijediplomskom doktorskom studiju. Objavila je, kao autorica i koautorica, više znanstvenih radova u časopisima indeksiranim u Current contents bazi, poglavlja u knjigama koje su sveučilišni udžbenici, te više kongresnih priopćenja i ostalih radova. Na poziv urednika časopisa recenzirala je radove za časopise indeksirane u Current contents bazi te u drugim bazama. Voditelj je i suradnica na više znanstvenih projekata (završenih ili još aktivnih) financiranih od strane Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta, kao i na projektima Hrvatske nacionalne zaklade za znanost. Član je Hrvatskog društva fiziologa, Hrvatskog društva farmakologa (HDF), Europskog farmakološkog udruženja (EPHAR) i Međunarodnog farmakološkog udruženja (IUPHAR).

<https://www.bib.irb.hr/pregled/profil/23282>